

INDEX.

quemadmodum reliquæ Phrysiæ vrbes anno præcedenti fecerant, iurare, & vti dominum inaugurare nollent. Nunc Philippo Regi Groninga, cum vniuerso dominio parer, & tota Phrysia, in Caroli Cæsaris obsequium, à clarissimo belli Duce, Ioanne à Vassener retracta.

58. GULETA, Africæ oræ arx munitissima, quàm Carolus Cæsar, cum primum in Africam traiecisset, pulso, fugatoque Aenobardo, expugnauit, captaque Tunere Muleum Hazenium, in regnum restituit, arcem hanc sibi præsidio firmatam, referuans, quæ nunc ad rabidas Turcarum manus peruenit.

H.

87. HALA, Sueuiæ præstans opp. ob Salis ingentem copiam è monte cæsam, atque deinde aqua, per salis montem deriuata recoctam, partim ad molem augendam, partim ad saporis suauitatem, imprimis visu dignum.

26. HARLEMVM, nobilissimæ Hollandiæ, quàm ob insignem soli fertilitatem omniumque rerum abundantiam, Vollandiam meritò dixeris, oppidum florentissimum, amplum ac spaciosum, non vbertate tantum agrorum, sed & pascuis, syluis, aquarum abundantia, & leproforijs felix. Fluuius ex stagnis & Harlemico mari, quod vocant, leni fluxu in oppidum illabatur, ipsumque forma serpentina, duas in partes intersecans, mille quandoque nauibus, expanctis velis, instar cygnorum agminis adnatantis, ornatus videtur. Qua occidentem respicit, naturæ beneficio, planis obuallatum montibus, furiosi maris sæuitiam extrudit, vbi ingēs cuniculorum multitudo, non sine Harlemensis fori commodo, oberare videtur. Iuxta, cœnosa sunt, & vliginosa loca, è quibus cespites, ad ignes alendos, effodiunt. Templum ingens, amplissimis dotatum redditibus, & foris, & intus, pulcherrimis ornatum structuris, præcella turri nobile, quàm vltra omnia vrbis ædificia, venusta altitudine ostentat. Ex opposito, curiam, à Guilhelmo Romanorum Rege, & Hollandiæ Comite cōstructam, à templo, amplissimum separat forum, quod hebdomatim bis nundinis frequentatur. In quo dictu mirum, quanto indigenarum compendio, omnium rerum ad vsus hominum necessariorum, abundantia, cum tenuitate pretij decertet. Adeo quidem, vt anno M. D. LXVII. decem & sex, iustæ magnitudinis aselli, quos Cabelliarum Flandri adpellant, decem Brabanticis stuferis venerint: Et Callarij quatuor, quos Belgæ, Schellfisch/ nomine indigitant, vnica tantum blanca, genus est nummi dimidiatam & quartam stuferi partem, obulos forte decem & quinque, valens. Incolæ, partim antiqua Batavorum nobilitate præcellunt, partim populares, duobus potissimum opificij generibus, quæstum, ac nomen quærunt: Ceruistiæ coctione, quæ nunc aliquantulum languet, & Lanificio. Quippe, decem & amplius, pannorum millia textrinæ Harlemenses conficiunt, quibus & nomen à loco imponunt. Quam quidem textinarum, & negotiationis comoditatem, vt sibi conseruaret, maximis impensarum sumptibus canalem recto ferè ductu in Sparédamme vsque sibi fecere, quo onerarias naues, mercibus onustas, in oppidū ipsum recipere, & ad alios, maximo vicinorum commodum, transmittere possint.

54. HIÉROSOLYMA, sancta est ciuitas Dei, vnde nostræ salutis fluxit exordium, quàm & seruator noster Matth. 5. ciuitatem magni Regis vocat. De qua Stephanus, Hierosolyma Iudeæ Metropolis est, prius Solyma, à Solymis montibus vocata. Alij sic vocatam asserunt, à Solymis Lyciæ populis, huc olim commigrantibus. Varijs nominibus, à diuersis authoribus olim appellata. Sed Hierosolyma, & Hierusalem ex sacri nominis additione frequentius. Postremo Aelius Adrianus Imperator, Caluarium montē vrbi addidit, & quæ per Titum

& Vespasianum diruta fuerant, reparauit, urbemque suo nomine Aeliam appellauit, quare Ptolemæus inquit, *ἱεροσόλυμα ὑπὸ καλεῖται ἀπὸ αἰλίου καὶ πτολεμαίου.*

19. HVIVM, ad Mosæ flumen, Diœcesis Leodiensis eligans oppidum, vtranque fluminis ripam, ponte lapideo arcuati operis, coniungit, à Leodijs, contra optimæ vicinitatis iura, grauiter deformatum, quæ Carolo Burgundioni bellico Flandriæ Comiti magno suo incommodo, hostes, sollicitante eos Rege Gallorum, quamuis L. tradiderant obsides, rupto pacis federe, magno numero Huium petunt, vt Ludouicum Borbonium Episcopum suum, fratrem vxoris Caroli, qui tum ibi erat, caperent, Carolique præfectos interficerent. Custodiebant oppidum, nomine Caroli, Toparchus Bosutus, & Euerardus Arduennas, cum fratre nobiles, ac fortes viri. Obfident, & oppugnant vndique Leodienses hoc oppidum, longèque vires antecedeant propugnatum, qui relictis fortunis suis, pariter cum Episcopo periculose exemerunt, fuga se saluantes, præsertim, cum nec plebem oppidi corruptam, ab hostibus in officio continere valerent. Pulso præsidio, & Episcopo, Leodienses oppidū capiunt, diripiuntque, & incendunt. In Luzenburgios, Limburgiosque incurfant, prædas inde agunt, & villarum incendia excitant,

22. HYPRÆ, ex præcipuis Flandriæ urbibus haud infima, sæuētis Bellonæ frequenter euerfa furoribus, nunc à Gallis direpta & incensa, nunc à Dominis suis Comitibus Flandriæ capta. Ab Anglis obsidione cinctā. Hæc & alia partim Guiziardinus in sua Belgia, partim Iacobus Meierus, Commentarijs Flandricis, particulatim recensent. Carmen etiam subiectum, dum historicas Meiere Musas contemplor, de Hyprensi vrbe inuenio, quod inter studium scribendi historiam, opificum more, se cantillasse fatetur, refocillandi scilicet animi gratia.

Qua te quæso lyra, quali te carmine dicam,

O hypræ, ventissima.

Ardua materia est, nostris nec veribus aqua,

Vatemque magnum postulat.

Vrbibus in Flandris splendes, vt luna coruscat,

Inter minora sidera.

Quæ sortita locum ternum inter membra quaterna.

Augez honorem patriæ.

Belga tibi priscus genitor, quem cana vetustas,

Græce locutum pradicat.

Grande opus & natura loci tibi mœnia condunt,

Rumpenda nullis hostibus.

Ad te confugimus quoties Mars impius orbem,

Suo furore concitat.

Hypræ tibi largè dulcissima labitur vnda,

Viteris refusa riuiulis:

Qua tua prata rigat, fecundaque, frigidus arua,

Multa beat pinguedine.

Quas non fundit opes annis tibi ductus in aquor?

Quæ non genera fert mercium?

Vina ferunt Galli, fert vellera grata Britannus,

Scotusque lanam subuehit.

Merces quisque suas, Italus, Germanus, Iberus.

Orbisque, totus congerit.

Nam duo mercatus tibi per statuta tempora ferunt,

Vel Delijs haud impares.

O diris telas populos quas mittis ad omnes,

Græcos, Latinos, Barbaros.

Et quos Hypræ tuis non vestis sedula pannis?

Quos tam facis multiplices?

Ipsa tuis dicitur sacrum, iusque, prophænum,

Vtroque iuxta nobilis.

Te sacer elegit cunctis ex vrbibus vnæ,

Præfultribunal inelytrum.

Iuræ petunt Flandri Morinis quicunque tribusi,

Tibi gaudent subijci.